

Zlín – Zlínský Alpiq, Teplárna Otrokovice a valašskomeziříčská DEZA by po roce 2025 mohly spalovat komunální odpad, který se nepodaří recyklovat. Počítá s tím jeden ze scénářů, jehož možnosti prověřuje Energetická agentura Zlínského kraje (EAZK). Podle šéfa krajského odboru životního prostředí Alana Urce se spalování upraveného odpadu spolu s uhlím už teď testuje v otrokovické teplárně, zatímco spalovna DEZY parametry splňuje. Možnosti pořízení nové kotle na spalování odpadu právě prověřuje i Alpiq.

EAZK se jako jediná z Česka účastní tříletého mezinárodního projektu COOPENERGY. Ten má samosprávy připravit na co možná nejefektivnější a nejčistší nakládání s odpadem po zákazu jeho skládkování.

Vyvážení odpadu na skládky je totiž podle takzvané odpadové hierarchie nejhorším možným řešením. Ve Zlínském kraji se přitom právě tímto způsobem ročně zaveze na 200 tisíc tun odpadu. A to přesto, že kraj patří v recyklování k těm zodpovědnějším.

„Odpadu neubývá, už ho není kam dávat. V územních plánech měst nejsou pro skládky vyčleňována nová místa,“ upozorňuje vedoucí krajského odboru územního plánu Alena Miklová na naléhavost problému.

Sdružení Arnika, které se dlouhodobě zabývá sledováním škodlivých emisí, se ale plán na spalování odpadu nelíbí.

„Skládkování je v tzv. odpadové hierarchii skutečně označováno za nejhorší možný způsob nakládání s odpady. Jenomže druhým nejhorším jsou právě spalovny,“ tvrdí mluvčí Arniky Vratislav Vozník. Sdružení proto upřednostňuje změnu legislativy tak, aby odpadů vznikalo co nejméně a zbytek aby se co nejvíce recykloval. Spíš než na spalování odpadů by energetika měla přejít na spalování biomasy, obnovitelné zdroje a zateplování.

Vedoucí krajského odboru životního prostředí Alan Urc se zase obává, že spalování by odpad pro domácnosti neúměrně zdražilo. Zároveň by se podle něj naboural nastartovaný systém třídění.

Ministerstvo životního prostředí ale spalování nerecyklovatelného odpadu podporuje. Zákaz skládkování neupraveného směsného komunálního odpadu plánuje kvůli evropské legislativě mezi lety 2023-2025. Pak už by se mělo s odpady hospodařit tak, jak navrhuje Arnika, tedy aby v ideálním případě nevznikaly. A když ano, aby byly recyklovatelné

„To, co již nejde materiálově zhodnotit, tak využít na teplo a elektřinu. Na skládku uložit jen to, co už opravdu nejde nijak zhodnotit,“ shrnuje mluvčí Matyáš Vitík, jak se podle ministerstva bude zhruba za deset let zacházet s odpady také ve Zlínském kraji. Za příklad dává Švýcarsko, kde je skládkování zakázáno už několik let a funguje tam 30 spaloven komunálního odpadu.

Právě na tuto situaci chce krajská energetická agentura region připravit. Přihlásila se proto do tříletého mezinárodního projektu, kterého se účastní 12 podobných subjektů napojených na místní samosprávy z celkem devíti evropských zemí. COOPENERGY má zjednodušeně řečeno za cíl s podporou zjistit, kde nakládají s odpady nejlíp a zkusit to zavést i u nás.

Tři v úvodu zmíněné provozy jako možný cíl spalování odpadu v kraji jmenuje právě projednávaná Územní energetická koncepce Zlínského kraje (ÚEK ZK), jsou totiž dostatečně výkonné a jsou napojeny na rozvody centrálního tepla. ÚEK ZK, která je rovněž zpracovávána pro Zlínský kraj v rámci dalšího mezinárodního projektu agentury pod názvem CEP-REC, řeší pilotní zpracování vzorové ÚEK ve spolupráci MPO ČR a předpokládá se její aplikovatelnost na ostatní regiony. Koncepce se zabývá nejprve možnostmi snižování energetické náročnosti, podporou energetické soběstačnosti a trvalé udržitelnosti rozvoje regionu, bez negativního dopadu zejména na ovzduší a životní prostředí kraje. Veškeré činnosti EAZK směřují k maximální podpoře zlepšování tepelně technických vlastností obvodových plášťů budov krajských, obecních i rodinných domů a paneláků, rovněž ke zlepšování energetické účinnosti zdrojů tepla včetně využívání odpadní biomasy, jak v soustavách městských zdrojů centrálního zásobování teplem (např. Slavičín, Brumov-Bylnice), ale také v budovách a domech, kde se dosud topilo uhlím. Rovněž jsme se zapojili do projektu DANUBENERGY, který řeší

testování možností využití nové technologie na zpracování kompostovatelného bioodpadu a odpadu z ČOV na palivo.

Agentura se snaží komplexním způsobem řešit energetické plánování kraje s cílem šetřit obecní i rodinné výdaje za energii a podle ředitelky EAZK Knotkové neznámá, že se odpad ve Zlíně, Otrokovicích a Valašském Meziříčí jednou skutečně bude spalovat ve velkém. „Spalovna může vzniknout v Přerově nebo v Karviné, jak se o ní už roky mluví. Musíme se ale připravit na to, že pokud tam budeme odpad vozit, bude nás to něco stát,“ vysvětluje Knotková. „Na spalovny odpadu platí přísnější emisní limity, veřejnost obavy mít nemusí,“ naznačuje, že větší zátěž pro životní prostředí by nakonec mohla představovat právě přeprava odpadu.

Ve hře je navíc možnost, že do deseti let zlevní technologie spaloven a skládkování odpadu zdraží z dnešních zhruba 800 korun za tunu na 1800 až 2200 korun. Pro teplárny pak může být spalování odpadu atraktivnější i v menších objemech než teď. Ke zmíněné trojici spaloven by tak naopak ještě nějaká mohla přibýt.